

Reactie Zorgverzekeraars Nederland op Toekomstvisie Transgenderzorg

Wanneer hun geboortegeslacht en hun genderidentiteit niet overeenkomen, komen mensen voor veel vragen te staan. Genderdysforie is, in de woorden van kwartiermaker Michiel Verkoulen, 'een ingrijpend en diepgevoeld onbehagen'. Het merendeel van de transgenders zoekt dan ook in een bepaalde levensfase psychische en soms ook somatische hulp.

Helaas kregen transgenders in Nederland niet altijd de hulp die zij nodig hebben. Dat was in 2018 aanleiding voor het ministerie van VWS en Zorgverzekeraars Nederland om een kwartiermaker aan te stellen. In deze *Toekomstvisie transgenderzorg* analyseert kwartiermaker Michiel Verkoulen de uitdagingen waarvoor de betrokken partijen staan om deze vaak multidisciplinaire en complexe zorg te organiseren. Daarnaast schetst hij de gewenste toekomst van de transgenderzorg.

De zorgverzekeraars zijn Michiel Verkoulen dankbaar voor dit gedegen rapport. We verbreden en verdiepen op basis van dit rapport het gesprek met alle betrokken partijen over het gezamenlijk vormgeven van de toekomstbestendige transgenderzorg. Deze partijen rekenen vanzelfsprekend op de inzet van de zorgverzekeraars voor het verder verbeteren van de transgenderzorg in ons land. We hebben de kwartiermaker daarvoor gevraagd met verschillende acties de toegang tot zorg te verbeteren. Ook ondersteunt hij, op ons verzoek, aanbieders bij het ontwikkelen van netwerkzorg waarbij deskundigen van verschillende organisaties met elkaar samenwerken.

Zorgverzekeraars hechten bij het vormgeven van de transgenderzorg veel waarde aan zorg op maat. *De juiste zorg op de juiste plek* is daarbij het credo. Kinderen en volwassenen die een combinatie van mentale, sociale en somatische zorg nodig hebben, kunnen het beste terecht in academische centra. Verschillende partijen in de geestelijke gezondheidszorg en medisch specialistische zorg (niet-academische ziekenhuizen en zelfstandige behandelcentra) kunnen daarnaast samen de transgenderzorg in netwerkverband vormgeven voor een brede doelgroep. Natuurlijk willen we daarbij de goede ervaringen die we tijdens de coronacrisis hebben opgedaan met 'zorg op afstand' behouden en nieuwe digitale mogelijkheden op grotere schaal toepassen. Zorgverzekeraars vinden het belangrijk dat de huisarts, aanvullend op de netwerken, een rol gaat vervullen, bijvoorbeeld bij nacontroles.

Zorgverzekeraars zoeken bij de contractering van aanbieders naar de juiste balans tussen toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van transgenderzorg. Om de toegankelijkheid te verbeteren, is de kwartiermaker gevraagd meer aanbieders bereid te vinden om deze zorg in decentraal netwerkverband te leveren naast de zorg die in academische ziekenhuizen geleverd wordt. Zorgverzekeraars betrekken deze nieuwe aanbieders daarom actief bij de contractering. Uiteraard mag de kwaliteit van zorg nooit ter discussie komen te staan. We houden alle aanbieders daarom ook aan het naleven van de kwaliteitstandaard psychische transgenderzorg, de kwaliteitsstandaard somatische transgenderzorg en de Handreiking voor Netwerksamenwerking in de Transgenderzorg.

Aan de hand van deze toekomstvisie blijven zorgverzekeraars graag in gesprek met alle belanghebbenden bij transgenderzorg; op de eerste plaats met zorgaanbieders en patiënten. In gezamenlijkheid kunnen we ten slotte de kwaliteit en doelmatigheid van de zorg het beste zeker stellen. We willen bijdragen aan een open gesprek door wachttijden inzichtelijk te maken aan de hand van gezamenlijke (beleids)afspraken en indicatoren. Zorgverzekeraars willen bovendien dat patiënten weten op welke zorg uit het basispakket zij recht hebben en dat verschillen in interpretaties van wet- en regelgeving worden weggenomen. We vragen daarom de overheid, daar waar nodig, meer duidelijkheid in te scheppen. Tot slot hechten we groot belang aan een bredere maatschappelijke discussie over de transgenderzorg. Op die manier worden taboes beslecht en bouwen we aan draagvlak voor de zorg die verzekerd is voor elkaar en met elkaar betalen.